

Sprawozdawczość fundacji i stowarzyszeń

dr Gyöngyvér Takáts

Kancelaria Rachunkowa TAKÁTS
www.takats.pl
biuro@takats.pl

Podstawy prawne funkcjonowania fundacji i stowarzyszenia

Fundacje – cel utworzenia

Fundacja może być ustanowiona dla realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności:

- ochrona zdrowia,
- rozwój gospodarki i nauki,
- oświata i wychowanie,
- kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna,
- ochrona środowiska oraz
- opieka nad zabytkami.

Ustawienie fundacji – oświadczenie woli

Oświadczenie woli o ustanowieniu fundacji powinno być złożone **w formie aktu notarialnego**. Zachowania tej formy nie wymaga się, jeżeli ustanowienie fundacji następuje w testamencie.

W oświadczeniu woli o ustanowieniu fundacji fundator powinien wskazać **cel** fundacji oraz **składniki majątkowe** przeznaczone na jego realizację, które mogą być:

- pieniądze,
- papiery wartościowe,
- oddane fundacji na własność rzeczy ruchome i nieruchomości.

Statut fundacji

Fundacja działa na podstawie przepisów ustawy i statutu.

Fundator ustala statut fundacji określający:

- nazwę,
- siedzibę i
- majątek,
- cele,
- zasady, formy i zakres działalności fundacji,
- skład i organizację zarządu,
- sposób powoływania oraz
- obowiązki i uprawnienia tego organu i jego członków.

Statut – postanowienia szczegółowe

Statut może zawierać również inne postanowienia, w szczególności dotyczące prowadzenia przez fundację **działalności gospodarczej**, dopuszczalności i warunków jej połączenia z inną fundacją, zmiany celu lub statutu, a także przewidywać **tworzenie obok zarządu innych organów fundacji**.

Fundator może wskazać ministra właściwego ze względu na cele fundacji. **Oświadczenie fundatora w tej sprawie powinno być dołączone do statutu i przekazane sądowi prowadzącemu rejestr fundacji.** (Sprawozdanie z fundacji)

Uwaga

Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jej celów. Jeżeli fundacja ma prowadzić działalność gospodarczą, wartość środków majątkowych fundacji przeznaczonych na działalność gospodarczą nie może być mniejsza niż tysiąc złotych.

Wpis do KRS

Fundacja podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Fundacja uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego!!!!

Wnioski: KSR –W20, KSR-WK, KSR-WM (tylko przy prowadzeniu działalności gospodarczej)

Opłata 250 zł

Stowarzyszenia

Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych.

Stowarzyszenie samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

Stowarzyszenie opiera działalność na pracy społecznej swoich członków. Do prowadzenia swych spraw stowarzyszenie **może** zatrudniać pracowników, w tym swoich członków.

Rejestr stowarzyszeń

Stowarzyszenie podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego z wyjątkiem:

- np. stowarzyszeń jednostki samorządu terytorialnego (UKS)

Osoby w liczbie co najmniej **siedmiu**, zamierzające założyć stowarzyszenie, uchwalają statut stowarzyszenia **oraz** wybierają komitet założycielski **albo** władze stowarzyszenia.

Statut stowarzyszenia

Statut stowarzyszenia określa w szczególności:

- nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji;
- teren działania i siedzibę stowarzyszenia;
- cele i sposoby ich realizacji;
- sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków;
- władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz **ich kompetencje**;
- możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją;
- sposób reprezentowania stowarzyszenia, w szczególności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia;
- sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich;
- zasady dokonywania zmian statutu;
- sposób rozwiązania się stowarzyszenia.

Powstanie stowarzyszenia

Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o wpisie stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego po stwierdzeniu, że jego statut jest zgodny z przepisami prawa i założyciele spełniają wymagania określone ustawą.

Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną i może rozpocząć działalność po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego.

Za czynności niezbędne do rozpoczęcia działalności przez stowarzyszenie dokonane na rzecz stowarzyszenia przed jego wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego członkowie zarządu odpowiadają wobec osób trzecich solidarnie. Po wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego za zobowiązania wynikające z tych czynności stowarzyszenie odpowiada tak jak za zaciągnięte przez siebie!!!!

Majątek stowarzyszenia

- Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej.
- Stowarzyszenie, z zachowaniem obowiązujących przepisów, może przyjmować darowizny, spadki i zapisy oraz korzystać z ofiarności publicznej.

Inne formy uzyskania dochodów

- Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą, według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach. Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.
- Stowarzyszenie może otrzymywać dotację według zasad określonych w odrębnych przepisach.

Klasyfikacja fundacji i stowarzyszeń

Kategorie fundacji i stowarzyszeń:

- prowadzące działalność gospodarczą
- nieprowadzące działalności gospodarczej
- posiadające status pożytku publicznego (zasady uzyskania statusu OPP)

Działalność pożytku publicznego

- Działalność pożytku publicznego nie jest, działalnością gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, i może być prowadzona jako działalność nieodpłatna lub jako działalność odpłatna.

Działalność nieodpłatna

- Działalnością nieodpłatną pożytku publicznego jest działalność prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, za które nie pobierają one wynagrodzenia.

Działalnością odpłatną pożytku publicznego

- działalność prowadzona w sferze zadań publicznych, za które pobierają one wynagrodzenie;
- sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie:
  - rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych lub
  - integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - sprzedaż przedmiotów darowizny.

Przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego.

Działalność odpłatna pożytku publicznego

- wynagrodzenie, jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności, lub
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej pożytku publicznego, za okres ostatniego roku obrotowego, a w przypadku zatrudnienia trwającego krócej niż rok obrotowy – za okres tego zatrudnienia, przekracza 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Uwaga!!!!

- Organ administracji publicznej, który w trakcie kontroli stwierdzi okoliczność prowadzenia działalności gospodarczej wzywa do złożenia wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców działalności danego rodzaju w terminie 30 dni od dnia wezwania.
- Przez wynagrodzenie rozumie się wynagrodzenie z tytułu świadczenia pracy lub usług, niezależnie od sposobu nawiązania stosunku pracy lub rodzaju i treści umowy cywilnoprawnej z osobą fizyczną.

Nie można prowadzić odpłatnej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej w odniesieniu do tego samego przedmiotu działalności.

Rachunkowość

Prowadzenie:

- nieodpłatnej działalności pożytku publicznego,
  - odpłatnej działalności pożytku publicznego lub
  - działalności gospodarczej
- wymaga rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości.

Specyfika rachunkowości fundacji i stowarzyszeń

Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów

NGO, które:

- działają w sferze zadań publicznych
- nie prowadzą działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,
- nie posiadają statusu organizacji pożytku publicznego,

Warunki korzystania z uproszczenia

- osiągają przychody wyłącznie z:
  - działalności nieodpłatnej pożytku publicznego z tytułu składek członkowskich, darowizn, zapisów, spadków, dotacji, subwencji, przychodów pochodzących z ofiarności publicznej,
  - działalności odpłatnej pożytku publicznego z tytułu sprzedaży towarów i usług,
  - tytułu sprzedaży, najmu lub dzierżawy składników majątkowych,
  - tytułu odsetek od środków pieniężnych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością, w tym także odsetek od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach,
- w roku poprzedzającym rok wyboru prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów osiągnęły przychody wyłącznie z tych tytułów wysokości nieprzekraczającej 100 000 zł

Uwaga – warunek konieczny

W sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów
podejście organ zatwierdzający powinien podjąć odpowiednią decyzję
w formie uchwały!!!!

US!!!

O wyborze prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów jednostka, w terminie do końca pierwszego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia działalności, zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.

Ustawa o rachunkowości

Fundacje, stowarzyszenia nieprowadzące ewidencji uproszczonej stosują przepisy ustawy o rachunkowości na podstawie art. 2.ust.1pkt1. jako osoby prawne.

Klasyfikacja NGO wdt sprawozdawczości finansowej

- NGO jako podmiot nieprowadząca działalności gospodarczej (zał. nr 6 do uor)
- NGO na zasadach ogólnych prowadząca działalność gospodarczą (zał. nr 1 do uor)

Polityka rachunkowości

- określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych;
- **metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego – należy dokonać wyboru!!!!**

ZKP

**ZPK – należy dostosowywać do pozycji
poszczególnych elementów sprawozdania
finansowego.**

Bilans – załącznik nr 6

Aktywa

A. Aktywa trwałe

I. Wartości niematerialne i prawne

II. Rzeczowe aktywa trwałe

III. Należności długoterminowe

IV. Inwestycje długoterminowe

V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Bilans – załącznik nr 6

B. Aktywa obrotowe

I. Zapasy

II. Należności krótkoterminowe

III. Inwestycje krótkoterminowe

IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

C. Należne wpłaty na fundusz statutowy

Aktywa razem

Bilans – załącznik nr 6

Pasywa

A. Fundusz własny

I. Fundusz statutowy

II. Pozostałe fundusze

III. Zysk (strata) z lat ubiegłych

IV. Zysk (strata) netto

Bilans – załącznik nr 6

B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

I. Rezerwy na zobowiązania

II. Zobowiązania długoterminowe

III. Zobowiązania krótkoterminowe

IV. Rozliczenia międzyokresowe

Pasywa razem

Rachunek zysków i strat – działalność statutowa

A. Przychody z działalności statutowej

I. Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego

II. Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego

III. Przychody z pozostałej działalności statutowej

B. Koszty działalności statutowej

I. Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego

II. Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego

III. Koszty pozostałej działalności statutowej

C. Zysk (strata) z działalności statutowej (A-B)

RZiS – działalność gospodarcza

D. Przychody z działalności gospodarczej

E. Koszty działalności gospodarczej

F. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (D-E)

G. Koszty ogólnego zarządu

H. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+F-G)

I. Pozostałe przychody operacyjne

J. Pozostałe koszty operacyjne

K. Przychody finansowe

L. Koszty finansowe

M. Zysk (strata) brutto (H+I-J+K-L)

N. Podatek dochodowy

O. Zysk (strata) netto (M-N)

Dziękuję za uwagę!